

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ

**2021-2022 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
PROGRAM ÇIKTILARINA ULAŞMA
DÜZEYLERİNE İLİŞKİN
Z DEĞERLENDİRME RAPORU**

İstanbul, 2022

ÖNSÖZ

Fakültemiz kalite ve akreditasyon çalışmaları doğrultusunda, bu yıl dördüncüsü hazırlanan program çıktılarına ulaşma düzeylerine ilişkin öz değerlendirme raporu tamamlanmıştır. Öğrencilerin program çıktılarına ulaşma düzeylerinin belirlenmesi öğrenci merkezli yaklaşım ile eğitimdeki boşlukların değerlendirilmesine ve eğitim programının güncellenmesine katkı sağlamaktadır.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı sonunda program çıktılarına ulaşma düzeyleri çeşitli ölçek ve formlar kullanılarak değerlendirilmektedir. Program çıktılarına ulaşma düzeyleri program çıktılarını ifade eden bireysel yenilikçilik, problem çözme, iletişim ve yaşam boyu öğrenme becerileri gibi kavramlar doğrultusunda irdelenmektedir.

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı program çıktılarına ulaşma düzeylerine ilişkin sonuçların eğitim programımızın geliştirilmesine ve iyileştirilmesine katkıda bulunacağına inanmaktayız.

2021-2022 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI PROGRAM ÇIKTILARINA ULAŞMA DÜZEYLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME RAPORU'NUN HAZIRLANMASINDA GÖREV ALAN ÖĞRETİM ELEMANLARI

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Merdiye ŞENDİR

Kalite, Akreditasyon ve Değerlendirme Komisyonu (KADAK)

Prof. Dr. Semiha AKIN (Dekan Yardımcısı)

Doç. Dr. Demet İNANGİL (Başkan)

Doç. Dr. Feride EŞKİN BACAĞSIZ

Doç. Dr. Selda ÇELİK

Doç. Dr. Selda RIZALAR

Dr. Öğr. Üyesi Eda AKTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Sevcan Arzu ARINKAN

Dr. Öğr. Üyesi Elif DÖNMEZ

Dr. Öğr. Üyesi Yeliz DOĞAN MERİH

Dr. Öğr. Üyesi Nadire ERCAN TOPTANER

Dr. Öğr. Üyesi Elif GEZGİNCİ

Dr. Öğr. Üyesi Hacer ÖZEL

Arş. Gör. Aydan ÇANKARA

Arş. Gör. Zeynep DÜLGER

İbrahim BAYSAL (Fakülte Sekreteri)

Betül KESKİNKILIÇ (Öğrenci Temsilcisi)

Sara HOSSEİNPANAHİTAZEHABAD (Öğrenci Temsilcisi)

Program Çıktılarına İlişkin Verilerin İstatistiksel Analizi

Dr. Öğr. Üyesi Yeliz DOĞAN MERİH

Dr. Öğr. Üyesi Nadire ERCAN TOPTANER

Dr. Öğr. Üyesi Elif BÜLBÜL

Raporun Hazırlanması ve Kontrol Edilmesinden Sorumlu Öğretim Üyeleri

Dr. Öğr. Üyesi Merve KOLCU

Dr. Öğr. Üyesi Elif DÖNMEZ

Dr. Öğr. Üyesi Burcu AYKANAT GİRGIN

Rapor Hazırlama Tarihi: Haziran, 2022

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
1. LİSANS PROGRAMI ÇIKTILARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	1
2. BİREYSEL YENİLİKÇİLİK ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	16
3. PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	22
4. İLETİŞİM BECERİLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	27
5. YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	31

TABLULAR LİSTESİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1.	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Lisans Programı Çıktıları	1
Tablo 2.	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Öğrencilerin Program Çıktılarına İlişkin Öz Değerlendirme Sonuçları	2
Tablo 3.	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri	17
Tablo 4.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Problem Çözme Envanteri'ne İlişkin Öz Değerlendirmeleri	23
Tablo 5.	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin İletişim Becerilerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri	27
Tablo 6.	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri	32

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik No	Grafik Adı	Sayfa No
Grafik 1.	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Program Çıktıları Madde Puan Ortalamaları	3
Grafik 2.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Program Çıktıları Madde Puan Ortalamaları	12
Grafik 3.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Program Çıktıları Madde Puan Ortalamaları	13
Grafik 4.	Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Program Çıktıları Puan Ortalamaları	14
Grafik 5.	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları	18
Grafik 6.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları	18
Grafik 7.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları	19
Grafik 8.	Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları	19
Grafik 9.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	24
Grafik 10.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	24
Grafik 11.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	25
Grafik 12.	Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	25
Grafik 13.	Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği	28

	Puanları	
Grafik 14.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği'ne İlişkin Puan Ortalamaları	28
Grafik 15.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği'ne İlişkin Puan Ortalamaları	29
Grafik 16.	Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği'ne İlişkin Puan Ortalamaları	29
Grafik 17.	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	33
Grafik 18.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	33
Grafik 19.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	34
Grafik 20.	Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	34

1. LİSANS PROGRAMI ÇIKTILARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Lisans Programını tamamlayarak mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin ulaşması hedeflenen toplam 11 maddeden oluşan program çıktılarımız Tablo 1’de sunulmaktadır.

Tablo 1. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Lisans Programı Çıktıları

Bu programda mezuniyet aşamasına gelmiş öğrenci:

PÇ1	Birey, aile ve toplumun sağlık bakımı gereksinimlerinin karşılanmasında mesleki rol ve sorumluluklarını yerine getirebilmek için gerekli temel bilgiye sahiptir.
PÇ2	Sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile birlikte kendisinin yasal sorumluluklarını bilir.
PÇ3	Uygulamalarında bilimsel bilgi ile birlikte gelişen teknoloji ve yenilikçi yaklaşımları kullanır.
PÇ4	Bütüncül felsefe ve hemşirelik süreci doğrultusunda sağlık bakımı sunar.
PÇ5	Sağlık bakım ekibi ve diğer disiplinler ile iş birliği içinde çalışır.
PÇ6	Hemşirelik uygulamalarında eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerini kullanır.
PÇ7	Birey, aile, toplum ve ekip üyeleri ile etkili biçimde yazılı ve sözlü iletişim kurma becerisine sahiptir.
PÇ8	Mesleki rol ve sorumluluklarını etik ilke ve değerler doğrultusunda yerine getirir.
PÇ9	Sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak etkinliklerde sorumluluk alır.
PÇ10	Yaşam boyu öğrenme becerisine sahiptir.
PÇ11	Alanı ile ilgili bilimsel bilgiye ulaşabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanır.

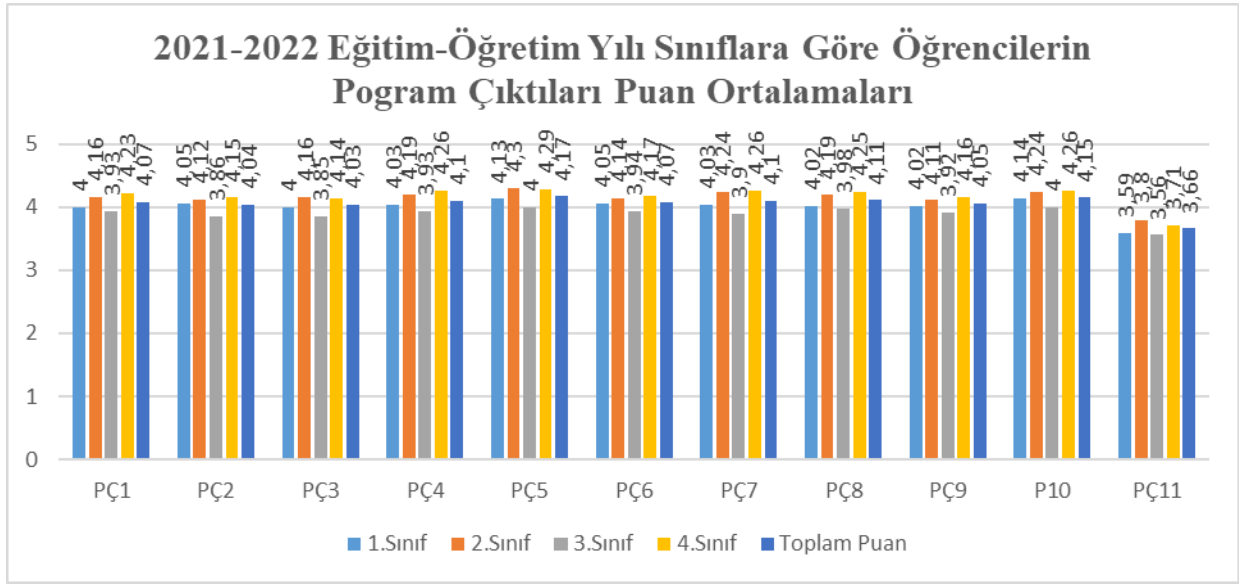
2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Lisans Programı Çıktılarının Değerlendirilmesi amacıyla öğrencilerden her bir program yeterliğini 5’li likert tipi dereceleme [“Kesinlikle Katılmıyorum” 1 puan, “Katılmıyorum” 2 puan, “Kararsızım” 3 puan, “Katılıyorum” 4 puan, “Kesinlikle Katılıyorum” 5 puan] cevaplar üzerinden değerlendirmeleri istendi.

Öğrencilerin 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Program Çıktılarına İlişkin Öz Değerlendirme sonuçları Tablo 2 ve Grafik 1’de sunulmaktadır.

Tablo 2. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Öğrencilerin Program Çıktılarına İlişkin Öz Değerlendirme Sonuçları

Program Çıktıları	Birinci Sınıf ^a (n=77)	İkinci Sınıf ^b (n=78)	Üçüncü Sınıf ^c (n=91)	Dördüncü Sınıf ^d (n=78)	Toplam (N=324)	İstatistiksel Analiz
	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	
PÇ1	4± 0,64	4,16 ± 0,61	3,93 ± 0,85	4,23 ± 0,75	4,07 ± 0,73	F=2,999 p=0,031* d>c**
PÇ2	4,05 ± 0,68	4,12 ± 0,65	3,86± 0,83	4,15± 0,79	4,04 ± 0,75	F=2,569 p=0,54
PÇ3	4 ± 0,62	4,16 ± 0,59	3,85 ± 0,87	4,14 ± 0,69	4,03 ± 0,72	F=3,395 p=0,018* b>c**
PÇ4	4,03 ± 0,69	4,19 ± 0,58	3,93 ± 0,86	4,26 ± 0,75	4,10 ± 0,74	F=3,489 p=0,016* d>c**
PÇ5	4,13± 0,65	4,30 ± 0,56	4 ± 0,90	4,29 ± 0,74	4,17 ± 0,74	F=3,342 p=0,020* d>c** b>c**
PÇ6	4,05± 0,74	4,14± 0,63	3,94± 0,84	4,17± 0,76	4,07± 0,75	F=1,610 p=0,187
PÇ7	4,03± 0,69	4,24± 0,51	3,90± 0,89	4,26± 0,75	4,10± 0,74	F=4,769 p=0,003* d>c** b>c**
PÇ8	4,02±0,79	4,19±0,58	3,98±0,88	4,25±0,76	4,11±0,77	F=2,289 p=0,78
PÇ9	4,02±0,64	4,11±0,68	3,92±0,87	4,16±0,77	4,05±0,75	F=1,691 p=0,169
PÇ10	4,14±0,70	4,24±0,56	4±0,85	4,26±0,80	4,15±0,74	F=2,304 p=0,77
PÇ11	3,59±0,83	3,80±0,89	3,56±1,02	3,71±0,92	3,66±0,92	F=1,224 p=0,301

*p < 0,05, F: One-Way ANOVA testi, ** Tukey HSD testi

Grafik 1. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Program Çıktıları Madde Puan Ortalamaları

1.1. Program Çıktılarına İlişkin Sonuçların Yorumlanması

PÇ1. Birey, aile ve toplumun sağlık bakımı gereksinimlerinin karşılanmasında mesleki rol ve sorumluluklarını yerine getirebilmek için gerekli temel bilgiye sahiptir.

Öğrencilerin PÇ1 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,07 \pm 0,73$ 'tür. Sınıflara göre program çıktısı Madde 1 (PÇ1) puan ortalamaları karşılaştırıldığında, dördüncü sınıf öğrencilerinin puan ortalamalarının üçüncü sınıflara göre daha yüksek olduğu, diğer sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı saptanmıştır ($p < 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ1 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalaması en yüksek dördüncü sınıflarda bulunmuştur. Dördüncü sınıfa kadar öğrencilerin "**Hemşirelik mesleğini en iyi şekilde yerine getirebilmek için gerekli olan temel bilginin**" önemi konusunda farkındalıklarının artarak son sınıfa gelindiğinde en yüksek puana sahip oldukları söylenebilir. Tüm sınıflarda öğrencilerin madde puan ortalamalarının yüksek olması, hemşirelik mesleğini en iyi şekilde yerine getirebilmek için gerekli olan temel bilgiye sahip oldukları söylenebilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Mevcut çalışmaların sürdürülmesi önerilir.

PÇ2. Sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile birlikte kendisinin yasal sorumluluklarını bilir.

Öğrencilerin PÇ2 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,04 \pm 0,75$ olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktısı Madde 2 (PÇ2) puan ortalamaları karşılaştırıldığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ2 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalaması en yüksek dördüncü sınıflarda bulunmuştur. Dördüncü sınıfa kadar öğrencilerin “**Sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile birlikte kendisinin yasal sorumlulukları**” konusunda farkındalıklarının kümülatif olarak arttığı söylenebilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile ilgili bilimsel etkinliklere katılım sağlamaları,
- Öğrenciler ile birlikte sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile ilgili bilimsel etkinlik düzenlenmesi,
- İş sağlığı güvenliği eğitimlerinde öğrencilerin yasal hakları ile ilgili konulara yer verilmesi gibi çalışmaların sürdürülmesi önerilir.

PÇ3. Uygulamalarında bilimsel bilgi ile birlikte gelişen teknoloji ve yenilikçi yaklaşımları kullanır.

Öğrencilerin PÇ3 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,03 \pm 0,72$ belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktısı Madde 3 (PÇ3) program çıktıları puan ortalamaları karşılaştırıldığında, ikinci sınıf öğrencilerinin PÇ3 maddesi puan ortalamalarının üçüncü sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ3 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalamasının ikinci sınıflarda en yüksek bulunması öğrencilerin teknoloji kullanmaya ve yenilikçi yaklaşımlara karşı tutumlarının daha olumlu olması ile açıklanabilir. Ayrıca PÇ3 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalamasının tüm sınıflarda yüksek bulunması öğrencilerin teknoloji kullanmaya ve yenilikçi yaklaşımlara karşı tutumlarının olumlu olması derslerde kullanılan eğitim materyalleri, katıldıkları kongre, kurs, seminerlerin fazla sayıda olması ve seçmeli derslerde yer alan inovatif hemşirelik yaklaşımlarının yer alması ile açıklanabilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Özellikle üçüncü sınıf öğrencilerinin hemşirelik bakımında inovatif uygulamalar konusunda çalışmalar yapmaları, aktif olarak katılım sağlamaları ve inovatif hemşirelik uygulamaları konusunda daha fazla bilimsel etkinliklere katılmaları ve bu alanda projeler geliştirmeleri hemşirelikte öğrencilerin teknoloji ve yeni yaklaşımlara olan ilgisini daha da artıracakları düşünülmektedir.

PÇ4. Bütüncül felsefe ve hemşirelik süreci doğrultusunda sağlık bakımı sunar.

Öğrencilerin PÇ4 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,10 \pm 0,74$ olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktısı Madde 4 (PÇ4) puan ortalamaları karşılaştırıldığında, dördüncü sınıf öğrencilerinin PÇ4 maddesi puan ortalamalarının üçüncü sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ4 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalaması en yüksek dördüncü sınıflarda bulunmuştur. Son sınıf öğrencilerinde bütüncül felsefe ve hemşirelik sürecine ilişkin bilincin yüksek olması, özellikle birinci sınıftan itibaren derslerde hemşirelik bilim ve felsefesine ilişkin konuların derinlemesine işlenmesi, derslerde hemşirelik süreci doğrultusunda vaka analizlerinin yapılması ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Mesleki derslerde gelişen ve değişen sağlık bakım stratejilerine göre güncel konular doğrultusunda bütüncül felsefe ve hemşirelik süreci doğrultusunda bakım verme konularının yer almaya devam etmesi ve vaka analizlerinin çeşitliğinin artırılması yararlı olacaktır.

PÇ5. Sağlık bakım ekibi ve diğer disiplinler ile iş birliği içinde çalışır.

Öğrencilerin PÇ5 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,17 \pm 0,74$ olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktıları puan ortalamaları karşılaştırıldığında, ikinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin PÇ5 maddesi puan ortalamalarının üçüncü sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ5 kodlu program çıktıları maddesi en yüksek puanı alan madde olmuştur. Bu yüksek puanlar öğrencilerin derslerde ekip iletişimi kavramlarını iyi analiz edebilmeleri ve sağlık bakımında ekibin önemine ilişkin konuları daha iyi kavramaları bu sayede ekip çalışmasının önemine inanmaları ile açıklanabilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Mevcut çalışmaların sürdürülmesi önerilir.

PÇ6. Hemşirelik uygulamalarında eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerini kullanır.

Öğrencilerin PÇ6 kodlu çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,07 \pm 0,75$ olarak saptanmıştır. Sınıflara göre program çıktısı Madde 6 (PÇ6) puan ortalamaları karşılaştırıldığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ6 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalaması dördüncü sınıflarda en yüksek bulunmuştur. Bu yüksek puanlar, özellikle mesleki derslerde eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerine ilişkin konuların yer almasının ve eğitim süresinin başlangıcından itibaren vaka analizi, simülasyon vb. eğitim yöntemlerinin

kullanılmasının eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerinin gelişmesine katkıda bulunduğu görülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin problem çözme becerilerini ve eleştirel düşünme becerilerini daha da geliştirmeye yönelik etkinliklerin devam ettirilmesi yararlı olacaktır. Hemşirelik sürecinin kullanılması, vaka çalışmaları ve senaryo çalışmalarının sürdürülmesi önerilmektedir.
- Öğrencilerinin problem çözme becerilerini geliştirmek için derslerde aktif öğrenme yöntemlerinden beyin fırtınası, yansıtıcı düşünme, SCAMPER gibi tekniklerin kullanılmaya devam edilmesi önerilir.
- Eleştirel Düşünme seçmeli dersinin iki dönemde açılması ve öğrencilerin bu dersi seçmeleri konusunda teşvik edilmesi önerilir.

PC7. Birey, aile, toplum ve ekip üyeleri ile etkili biçimde yazılı ve sözlü iletişim kurma becerisine sahiptir.

Öğrencilerin PC7 çıktıklarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,10 \pm 0,74$ olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktısı Madde 7 (PC7) puan ortalamaları karşılaştırıldığında, ikinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin PC7 maddesi puan ortalamalarının üçüncü sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PC7 kodlu program çıktıkları maddesi en yüksek puanı alan maddeler arasındadır. Öğrencilerin bu maddeden yüksek puan almaları, derslerde yer alan etkili iletişim becerilerinin önemini kavramaları bunun sonucunda hemşirelik mesleğini uygularken iletişimin önemini kavradıkları ile açıklanabilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin iletişim becerilerinin daha fazla geliştirilmesi için klinik uygulamaların sürdürülmesi, mesleki ve teorik derslerde iletişim becerileri ile ilişkili konuların artırılması önerilmektedir.
- İletişim becerileri laboratuvarındaki çalışmaların sürdürülmesi önerilmektedir.
- Derslerde yaratıcı dramının kullanılması önerilmektedir.

- Kişiler arası ilişkiler dersinde senaryo çalışmalarının yapılması önerilmektedir.
- İletişim becerilerinin artırılması için seminer, sempozyum gibi etkinliklerin düzenlenmesi önerilmektedir.

PC8. Mesleki rol ve sorumluluklarını etik ilke ve değerler doğrultusunda yerine getirir.

Program çıktıları maddeleri arasında en yüksek puanı alan maddelerden biri olan PC8 kodlu program çıktıları maddesinin puan ortalaması $4,11 \pm 0,77$ olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktısı Madde 8 (PC8) puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PC8 kodlu program çıktıları maddesinin en yüksek puana sahip maddeler arasında yer alması etik ilke ve değerler konusunda öğrencilerin farkındalıklarının yüksek olduğu, bu durumun da hemşirelikte değerler ve etik konularının derslerde aktif olarak işlenmesi ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Mevcut çalışmaların sürdürülmesi, tüm lisans eğitimi boyunca mesleki derslerde etik ilke ve değerlere yer verilmesi önerilebilir.

PC9. Sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak etkinliklerde sorumluluk alır.

Öğrencilerin PC9 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,05 \pm 0,75$ belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktısı Madde 9 (PC9) puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- Öğrencilerin sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılması ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak etkinliklerde sorumluluk aldıkları için yüksek puan aldıkları düşünülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin bilimsel ve sosyal etkinliklere katılmalarının teşvik edilmesi, bu etkinliklerde sorumluluklar verilmesi gibi çalışmaların devam ettirilmesi önerilir. Ayrıca araştırma dersinde öğrencilere araştırma yapmasına olanak sağlayarak bilimsel etkinliklere katılmalarının teşvik edilmesi önerilmektedir.

PÇ10. Yaşam boyu öğrenme becerisine sahiptir.

Program çıktıları maddeleri arasında en yüksek ikinci puanı $4,15 \pm 0,74$ ortalaması ile PÇ10 kodlu madde almıştır. Sınıflara göre program çıktısı Madde 10 (PÇ10) puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ10 kodlu program çıktıları maddesinin en yüksek ikinci puana sahip olması öğrencilerin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin tutumlarının yüksek olduğunu göstermektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Tüm Ana Bilim Dalları tarafından her dönem bilimsel ve sosyal etkinlikler düzenlenmektedir. Öğrencilerin bu etkinliklere katılımının sağlanması öğrencilerde yaşam boyu öğrenme becerisini geliştirdiği düşünülmektedir. Bilimsel ve sosyal etkinliklerin devam etmesi önerilmektedir.
- Öğrenciler dergilere, derneklere üye olmaları, kongre sempozyum gibi bilimsel toplantılara veya etkinliklere poster-sözel bildiri ile birlikte veya konuşmacı olarak katılmaları konusunda teşvik edilmelidir.
- Öğrenciler araştırmalara katılmaları konusunda ve sempozyum düzenleme ya da özel günlerde (Dünya Diyabet Günü, Dünya Sigarayı Bırakma Günü vb.) etkinlikler düzenlemeleri konusunda teşvik edilmelidir.

PÇ11. Alanı ile ilgili bilimsel bilgiye ulaşabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanır.

PÇ11 kodlu program yeterliği maddesinin puan ortalaması $3,66 \pm 0,92$ olarak belirlenmiştir. PÇ11 kodlu program çıktısı en düşük puanı alan madde olmuştur. Sınıflara göre program çıktısı Madde 10 (PÇ10) puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ11 puan ortalamasının tüm program çıktıları içinde en düşük puan olduğu saptanmıştır. Bu durumun öğrencilerin İngilizce seviyelerinin geldikleri liselere göre farklılık göstermesi ve bu durumun İngilizce ve mesleki İngilizce derslerindeki başarı durumunda farklılık yarattığı düşünülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrenciler yabancı dil becerilerini geliştirmeleri konusunda teşvik edilmelidir (İngilizce kursuna gitmesi için teşvik edilmesi).
- Öğrencilerle her seçmeli derste en az iki yabancı makale çözümlemesi yapılabilir.
- Öğretim elemanları derslerinde öğrencilere dönem içinde en az bir kez yabancı dilde bir akademik makale vererek, bu makaleyi okumalarını ve derste tartışmalarını isteyebilirler.
- Hemşirelik Bakımı Yönetimi I ve II derslerinde İngilizce literatür çevirisi yaptırılması önerilir.
- İngilizce film izletilmesi ve derslerde İngilizce sunumlara yer verilmesi önerilir.

1.2. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Program Çıktıları Madde Puan Ortalamaları

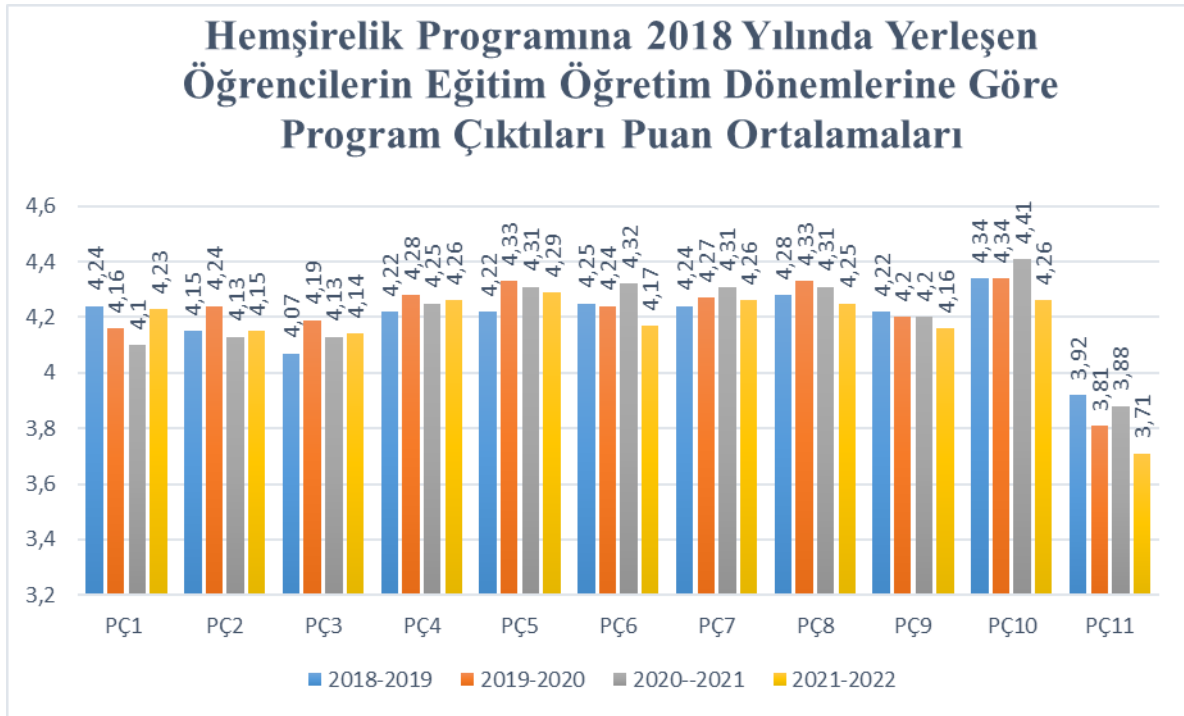
Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin Program Çıktıları madde puan ortalamaları incelendiğinde;

- PÇ1; 2018-2019'de (1.sınıfta) 4,24, 2019-2020'de (2.sınıfta) 4,16, 2020-2021'de (3.sınıfta) 4,1 ve 2021-2022'de (4.sınıfta) ise 4,23'tür.

- PÇ2; 2018-2019'de (1. sınıfta) 4,15, 2019-2020'de (2. sınıfta) 4,24, 2020-2021'de (3. sınıfta) 4,13 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 4,15'dir.
- PÇ3; 2018-2019'de (1. sınıfta) 4,07, 2019-2020'de (2. sınıfta) 4,19, 2020-2021'de (3. sınıfta) 4,13 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 4,14'tür.
- PÇ4; 2018-2019'de (1. sınıfta) 4,22, 2019-2020'de (2. sınıfta) 4,28, 2020-2021'de (3. sınıfta) 4,25 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 4,26'dır.
- PÇ5; 2018-2019'de (1. sınıfta) 4,22, 2019-2020'de (2. sınıfta) 4,33, 2020-2021'de (3. sınıfta) 4,31 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 4,29'dur.
- PÇ6; 2018-2019'de (1. sınıfta) 4,25, 2019-2020'de (2. sınıfta) 4,24, 2020-2021'de (3. sınıfta) 4,32 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 4,17'dir.
- PÇ7; 2018-2019'de (1. sınıfta) 4,24, 2019-2020'de (2. sınıfta) 4,27, 2020-2021'de (3. sınıfta) 4,31 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 4,26'dır.
- PÇ8; 2018-2019'de (1. sınıfta) 4,28, 2019-2020'de (2. sınıfta) 4,33, 2020-2021'de (3. sınıfta) 4,31 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 4,25'tir.
- PÇ9; 2018-2019'de (1. sınıfta) 4,22, 2019-2020'de (2. sınıfta) 4,2, 2020-2021'de (3. sınıfta) 4,2 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 4,16'dır.
- PÇ10; 2018-2019'de (1. sınıfta) 4,34, 2019-2020'de (2. sınıfta) 4,34, 2020-2021'de (3. sınıfta) 4,41 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 4,26'dır.
- PÇ11; 2018-2019'de (1. sınıfta) 3,92, 2019-2020'de (2. sınıfta) 3,81, 2020-2021'de (3. sınıfta) 3,88 ve 2021-2022'de (4. sınıfta) ise 3,71'tir. (Grafik 2).

Bulguların Yorumu

Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin program çıktıları madde puan ortalamaları program çıktılarının her birinde yıllara göre değişkenlik göstermiştir. Bazı maddelerde yıllar içerisinde artış, bazılarında ise düşme meydana gözlenmiştir (Grafik 2).

Grafik 2. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Program Çıktıları Madde Puan Ortalamaları

1.3. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Program Çıktıları Madde Puan Ortalamaları

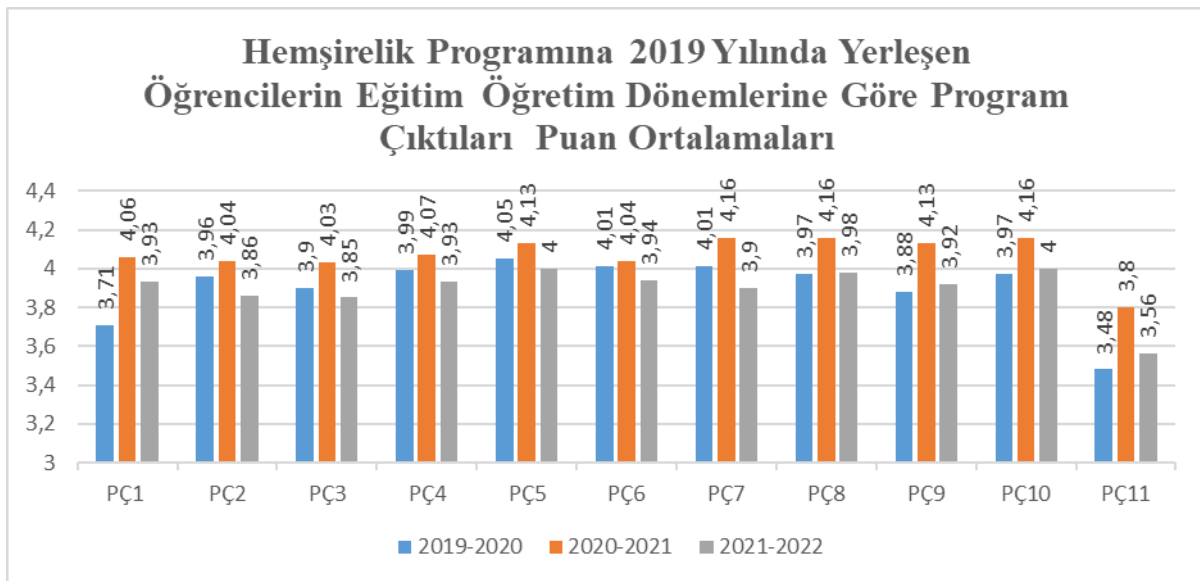
Hemşirelik programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin Program Çıktıları madde puan ortalamaları incelendiğinde;

- PÇ1; 2019-2020’de (1. sınıfta) 3,71, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,06 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 3,93’tür.
- PÇ2; 2019-2020’de (1. sınıfta) 3,96, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,04 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 3,86’dır.
- PÇ3; 2019-2020’de (1. sınıfta) 3,9, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,03 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 3,85’tir.
- PÇ4; 2019-2020’de (1. sınıfta) 3,99, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,07 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 3,93’dür.
- PÇ5; 2019-2020’de (1. sınıfta) 4,05, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,13 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 4’dür.
- PÇ6; 2019-2020’de (1. sınıfta) 4,01, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,04 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 3,94’dür.

- PÇ7; 2019-2020’de (1. sınıfta) 4,01, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,16 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 3,9’dur.
- PÇ8; 2019-2020’de (1. sınıfta) 3,97, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,16 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 3,98’dir.
- PÇ9; 2019-2020’de (1. sınıfta) 3,88, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,13 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 3,92’dir.
- PÇ10; 2019-2020’de (1. sınıfta) 3,97, 2020-2021’de (2. sınıfta) 4,16 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 4’dür.
- PÇ11; 2019-2020’de (1. sınıfta) 3,48, 2020-2021’de (2. sınıfta) 3,8 ve 2021-2022’de (3. sınıfta) ise 3,56’dır (Grafik 3).

Bulguların Yorumu

- Hemşirelik Programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin, birinci sınıftan ikinci sınıfa geçtiklerinde tüm program çıktıkları madde puan ortalamalarında artış belirlenmiş iken üçüncü sınıfa geçtiklerinde düşme görülmüştür (Grafik 3).

Grafik 3. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Program Çıktıları Madde Puan Ortalamaları

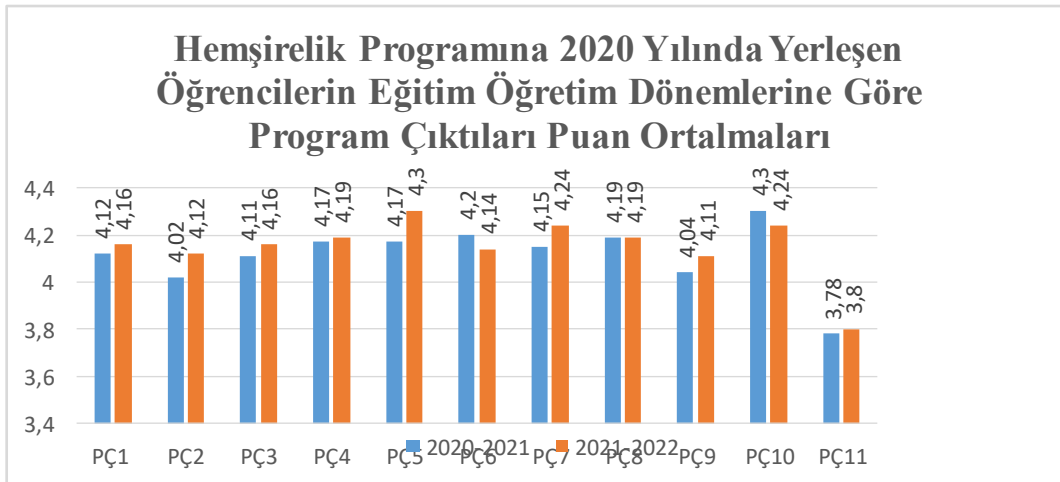
1.4. Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Program Çıktıları Madde Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2020-2021 Yılında yerleşen öğrencilerin Program Çıktıları madde puan ortalamaları incelendiğinde;

- PÇ1; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,12 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,16 dır.
- PÇ2; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,02 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,12’dir.
- PÇ3; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,11 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,16’dır.
- PÇ4; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,17 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,19’dur.
- PÇ5; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,17 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,3’tür.
- PÇ6; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,2 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,14’tür.
- PÇ7; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,15 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,24’tür.
- PÇ8; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,19 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,19’dur.
- PÇ9; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,04 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,11’dir.
- PÇ10; 2020-2021’de (1. sınıfta) 4,3 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 4,24’tür.
- PÇ11; 2020-2021’de (1. sınıfta) 3,78 ve 2021-2022’de (2. sınıfta) ise 3,8’dir (Grafik 4).

Bulguların Yorumu

- Hemşirelik Programına 2020-20201 yılında yerleşen öğrencilerin, birinci sınıftan ikinci sınıfa geçtiklerinde PÇ1, PÇ2, PÇ3, PÇ4, PÇ5, PÇ7, PÇ9, PÇ11 kodlu program çıktıları madde puan ortalamalarında artış olduğu görülmüştür (Grafik 4).

Grafik 4. Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Program Çıktıları Puan Ortalamaları

SONUÇ

Program çıktılarına ilişkin madde toplam puan ortalamaları incelenmiş ve önemli bulgular elde edilmiştir. Tüm program çıktıları sınıflara göre değerlendirildiğinde 2022 Yılı program çıktılarına yönelik başarımlar göstergelerine ulaşılmış olduğu (PÇ: 3,61 ve üzeri) sonucuna varılmıştır.

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı üçüncü sınıf öğrencilerinin program çıktılarına ulaşma düzeylerine ilişkin görüşleri diğer sınıflara göre daha düşük olduğu dikkati çekmektedir. Bu sonuç bu sınıftaki öğrencilerin uzun dönem boyunca pandemiden en etkilenen grup olmuş olması nedeniyle beklenen bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu sınıftaki öğrenciler pandemi döneminde olsa bile teorik ve uygulamalı eğitimleri tamamlamışlardır. Ancak yine de mesleki derslerin yoğun olduğu ders dönemlerini uzaktan eğitim ile sürdürmüşlerdir. Bu nedenle Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı tarafından rastgele seçilen öğrenciler ile grup görüşmeleri yapılarak Hemşirelik Bakımı Yönetimi I-II derslerinde mezuniyet aşamasına gelen bu öğrencilerimize yönelik iyileştirmeler yapılması önerilmektedir.

2. BİREYSEL YENİLİKÇİLİK ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin bireysel yenilikçilik özelliklerine ilişkin öz değerlendirme sonuçları Tablo 3’te verildi.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2021-2022 Eğitim Öğretim yılı sonunda yapılan bireysel yenilikçilik düzeylerine ilişkin verilerin analizinde, Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ) toplam puan ortalaması hesaplandı ve sınıflara göre karşılaştırıldı. Uygulama öncesinde ölçek kullanım izni alındı.

BYÖ puan ortalamaları birinci sınıf için $63,59 \pm 7,15$, ikinci sınıf için $64,21 \pm 8,15$, üçüncü sınıf için $64,45 \pm 8,85$ ve dördüncü sınıf için $66,44 \pm 7,01$ olarak bulundu. BYÖ’ne göre yapılan değerlendirme Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin ($64,68 \pm 7,93$) “Sorgulayıcı” grubunda yer aldıklarını göstermektedir (Tablo 3 ve Grafik 5).

Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin BYÖ toplam puan ortalamaları; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 65,54, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 63,37, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) 66,00 ve 2021-2022 yılı için (4.sınıfta iken) ise 66,44 olarak hesaplandı (Grafik 6). Hemşirelik Programındaki öğrencilerde 2. sınıfta iken BYÖ toplam puan ortalamalarında düşüş saptanmasının COVID-19 pandemi sürecinde olan değişimler ve eğitimlerin uzaktan yürütülmesi ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Öğrencilerin BYÖ toplam puan ortalamalarının 1 ve 2. sınıfa göre 3 ve 4 sınıfta yükselmesi öğrencilerin “Sorgulayıcı” gruptan “Öncü” gruba geçebileceklerini göstermektedir. Bu değişimin olumlu yönde desteklenmesi için öğrencilerin Fakültemizde aktif olarak yürütülen “İnovasyon Atölyesi” çalışmalarına dahil edilmesinin ve atölye kapsamında fikirden ürüne giden tüm inovasyon süreci basamaklarına aktif katılım sağlamalarının etkisi olabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda hemşirelik bakımında etkin ve istendik sonuçları sağlayabilmek, sürekli değişime ayak uydurmak ve inovasyon süreçlerini hemşireliğe entegre etmek amacıyla fakültemizde “Hemşirelikte İnovasyon Atölyesi” çalışmalarımızı, yarışmalarımızı ve bilimsel toplantılarımızı sürdürmekteyiz. İnovasyon sürecinin, fikirden ürüne giden tüm basamakları desteklenerek öğrencilerin inovasyon çalışmalarında aktif rol almaları sağlanmakta, yenilikçi ürünler geliştirmeleri ve ürünlerini belgelendirilmesi desteklenmektedir.

Hemşirelik Programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin BYÖ toplam puan ortalamaları; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 64,09, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken)

64,23 ve 2021-2022 yılı için (3.sınıfta iken) 64,45 olarak bulundu (Grafik 7). Hemşirelik Programı öğrencilerinin BYÖ toplam ölçek puan ortalamalarında yıllar bazında artış gözlenirse de, üç yıl boyunca puan ortalamalarının çok yakın değerlerde olduğu saptandı. Bu sonucun elde edilmesinde; öğrencilerin üniversiteye başlamış oldukları süreçten itibaren COVID-19 pandemisinden kaynaklanan değişimlerin etkisinde olmalarının ve okul sürecine tam oryante olamadan meslek eğitimlerini uzaktan öğretim yöntemiyle almış olmalarının etkisi olduğu düşünülmüştür. Öğrencilerin yenilikçi yaklaşımlar konusunda farkındalıklarının artırılması ve inovatif çalışmalara katılımlarının desteklenmesinde; Fakültemiz “Hemşirelikte İnovasyon Atölyesi” faaliyetlerine dahil edilmeleri ve inovasyon temalı bilimsel toplantılara katılımları önerilebilir.

BYÖ puan ortalamaları öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre karşılaştırılmış olup, istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı ($p > 0,05$) (Tablo 3).

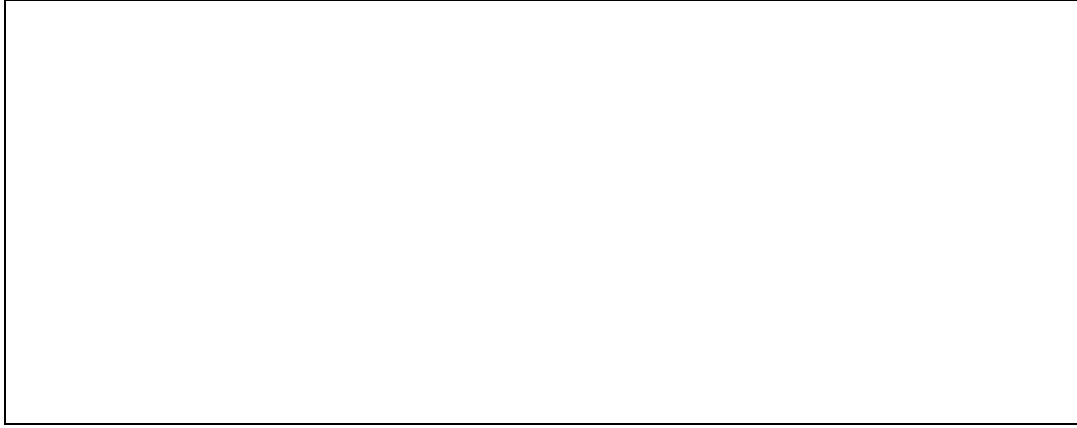
Tablo 3. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Birinci Sınıf	İkinci Sınıf	Üçüncü Sınıf	Dördüncü Sınıf	Toplam	İstatistiksel analiz
	(n=87)	(n=96)	(n=113)	(n=94)	(n=390)	
	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	
Ölçek toplam puanı	63,59±7,15	64,21±8,15	64,45±8,85	66,44±7,01	64,68±7,93	F= 1,140 p= 0,264

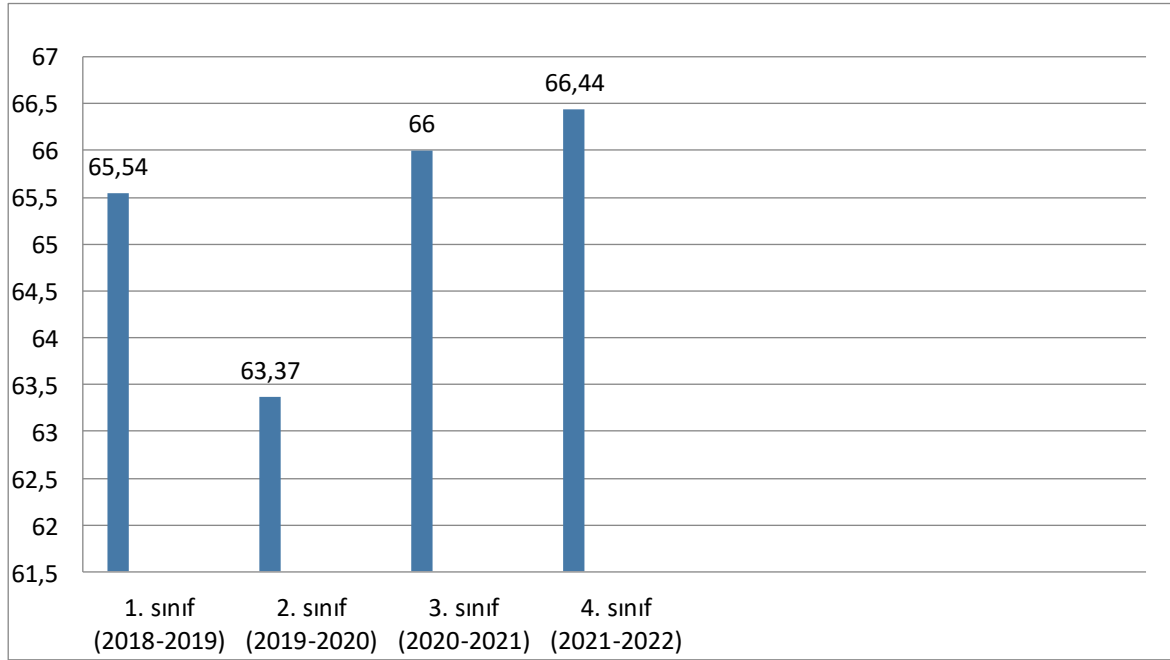
F: One-Way ANOVA testi

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği alt boyutları üzerinden değil, maddelerin bütünü üzerinden tek bir boyutta değerlendirilmektedir. Ölçek maddelerinin 11'i pozitif (1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 14, 16. ve 17. maddeler), 7'si negatif (5, 6, 9, 12, 13, 15. ve 18. maddeler) tir. Bireysel yenilikçilik puanı, pozitif maddelerden alınan toplam puandan negatif maddelerden alınan toplam puanın çıkarılmasıyla elde edilen puana 42 puan eklenmesiyle hesaplanır. Ölçekten en düşük 14, en yüksek 94 puan alınabilir.

Ölçek üzerinden hesaplanan puanlara göre bireyler, yenilikçilik durumlarına göre sınıflandırılır. Puan 80'in üstünde ise "Yenilikçi", 69-80 arasında ise "Öncü", 57- 68 arasında ise "Sorgulayıcı", 46 -56 arasında "Kuşkucu", 46 puanın altında "Gelenekçi" olarak değerlendirilir.

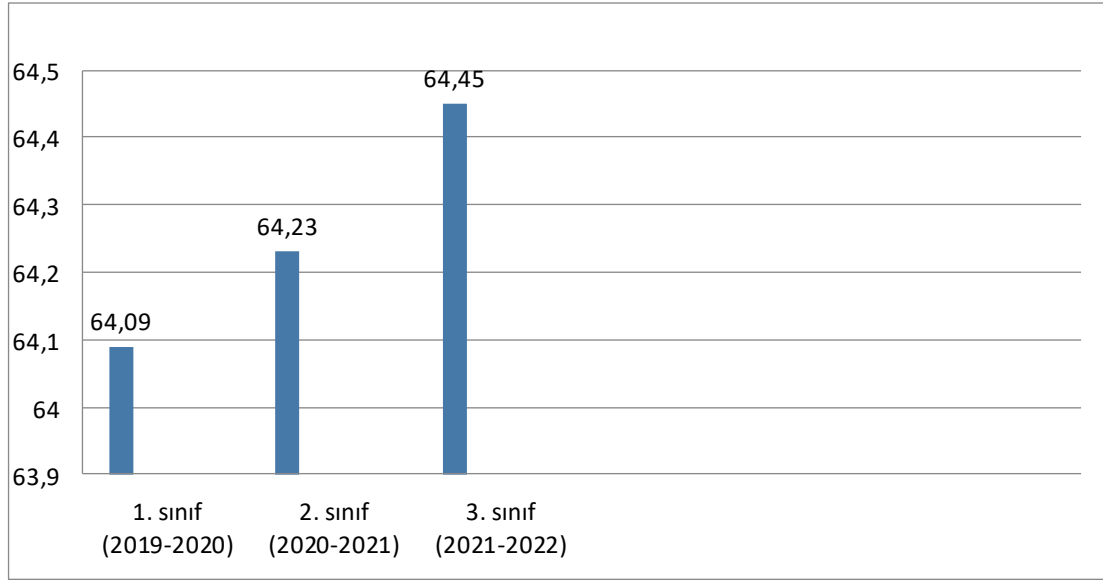

Grafik 5. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları

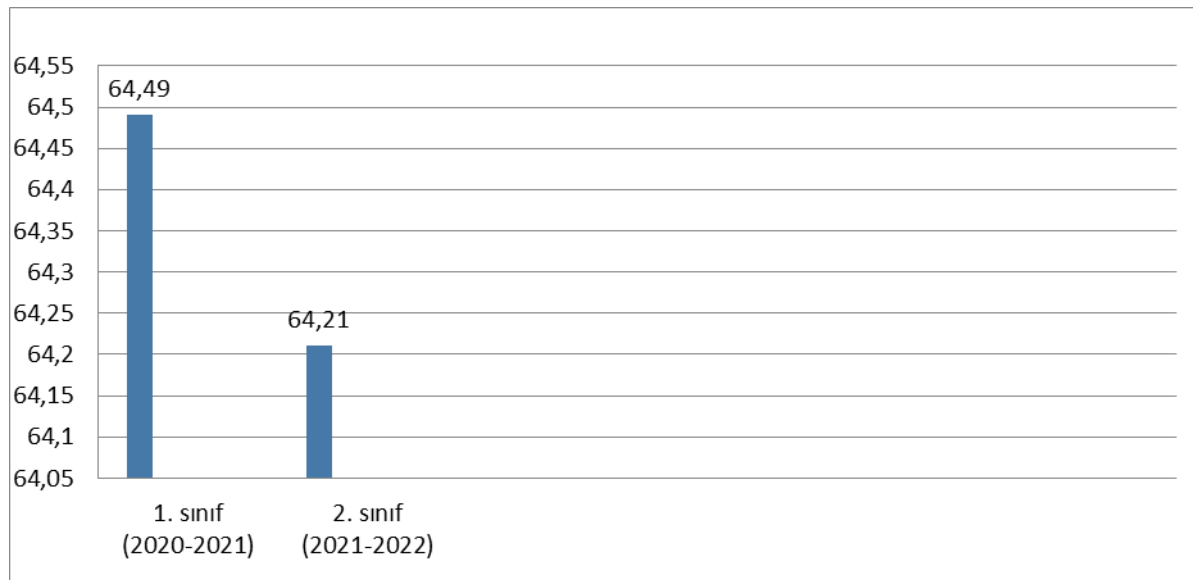
Grafik 6. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Ölçeği puan ortalamaları 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 65,5, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 63,3, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) 66,0 ve 2021-2022 yılı için (4.sınıfta iken) 66,4 olarak hesaplandı (Grafik 6).

Grafik 7. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Ölçeği puan ortalamaları (1.sınıfta iken) 64,0, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 64,2 ve 2021-2022 yılı için (3.sınıfta iken) 64,4 olarak belirlendi (Grafik 7).

Grafik 8. Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2020-2021 yılında yerleşen öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Ölçeği puan ortalamaları (1.sınıfta iken) 64,4 ve 2021-2022 yılı için (2.sınıfta iken) 64,2 olarak belirlendi (Grafik 8).

Bulguların Yorumu

- Yapılan değerlendirme Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin BYÖ puanlarına göre “Sorgulayıcı” grubunda yer aldıklarını göstermektedir (Tablo 4 ve Grafik 2).
- Fakültemiz bünyesinde yer alan yüksek gerçeklikli hasta simülatörü (Susie S1001), bilgisayar etkileşimli haptic teknolojisi, intravenöz virtual simülatör vb. araç gereçlerin kullanılması ve web 2.0 araçları doğrultusunda yenilikçi yaklaşımlarla eğitimlerin sürdürülmesinin bu bulguyu desteklediği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra eğitim programında yer alan Girişimcilik, Sağlık Bakım Teknolojileri ve Hemşirelikte İnovasyon, Hemşirelik Bilişimi vb. derslerin olması; kuramsal derslerde yenilikçi yaklaşımlar doğrultusunda hemşirelik bakımının verilmesine yönelik vurguların yapılmasının bu sonuca olumlu etkileri görülmektedir.
- Öğrencilerin BYÖ puan ortalamalarının 1 ve 2. sınıfa göre 3 ve 4. sınıfta yükselmesinde, Fakültemiz eğitim öğretim süreçlerinde yenilikçi yaklaşımların sürdürülmesi ve desteklenmesinin etkisinin olabileceği düşünülmektedir.
- 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin birinci sınıfa göre ikinci sınıfta BYÖ puan ortalamalarının düşük olması ile ilişkili faktörlerin (nedenleri); COVID-19 pandemi sürecinde yaşanan değişimlerle ve meslek eğitimlerini uzaktan öğretim yöntemiyle almış olmalarıyla ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte yıllara göre artan puan ortalaması; eğitimin başlangıcından itibaren öğrencilerin yenilikçi eğitim teknolojileri ile tanışmaları, derslerde sağlık bakımında kullanılan yenilikçi teknolojilere yer verilmesi ve “Hemşirelikte İnovasyon Atölyesi” gibi çalışmalarla öğrencilerin fikirlerine yer verilmesinin sonucu olarak yorumlanabilir.
- Hemşirelik Programına 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılında yerleşen öğrencilerin BYÖ toplam puan ortalamalarında yıllar bazında artış olmasına rağmen, üç yıl boyunca puan ortalamalarının çok yakın değerlerde olduğu saptandı. Bu sonucun elde edilmesinde öğrencilerin üniversiteye başlamış oldukları süreçten itibaren COVID-19 pandemisi nedeniyle okul sürecine tam oryante olamadan meslek eğitimlerini uzaktan öğretim yöntemiyle almış olmalarının etkisi olduğu düşünülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Eğitimde kullanılan yenilikçi eğitim teknolojileri çalışmalarının sürdürülmesi önerilmektedir.
- Özellikle mesleki seçmeli derslerde hemşirelikte uzmanlık alanlarına göre sağlık bakımında kullanılan yenilikçi teknolojilere yer verilmesi önerilebilir.
- Öğrencilerin yenilikçi yaklaşımlar konusunda farkındalıklarının artırılması ve inovatif çalışmalara katılımlarının desteklenmesinde Fakültemiz Hemşirelikte İnovasyon Atölyesi faaliyetlerine dahil edilmeleri önerilebilir.
- Hemşirelikte İnovasyon Atölyesi kapsamında sürdürülen inovatif ürün yarışmalarına öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
- 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılında öğrencilerin yenilikçi çalışmalarına odaklanan bilimsel toplantılara ve fuarlara katılımları desteklenebilir.

3. PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı sonunda Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerilerini değerlendirmede Problem Çözme Envanteri'nden (PÇE) yararlanıldı. Ölçeği geliştiren araştırmacıya ulaşamamış olup, ölçek Öner N. Türkiye'de Kullanılan Psikolojik Testlerden Örnekler. Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2006 kaynağından alınarak kullanıldı.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı sonunda yapılan problem çözme becerilerine ilişkin verilerin analizinde, PÇE'ye ait "Problem Çözme Yeteneğine Güven", "Yaklaşma-Kaçınma" ve "Kişisel Kontrol" boyutları ve toplam puan ortalamaları hesaplandı, sınıflara göre karşılaştırıldı.

Hemşirelik programı öğrencilerinin 2021-2022 Eğitim Öğretim Dönemi PÇE toplam ölçek puan ortalamaları birinci sınıf $95,45 \pm 16,68$, ikinci sınıf $91,88 \pm 18,83$, üçüncü sınıf $91,37 \pm 20,24$ ve dördüncü sınıflarda $86,83 \pm 19,69$ olarak bulundu (Tablo 4 ve Grafik 9). Öğrencilerin PÇE toplam ölçek puan ortalamalarının üst sınıflarda düştüğü ve üst sınıfların daha etkin problem çözme becerilerine sahip olduğu saptandı.

Hemşirelik programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin PÇE toplam ölçek puan ortalamaları; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 84,8, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 83,3, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) 85,08 ve 2021-2022 yılı için (4.sınıfta iken) 86,83 olarak hesaplandı (Grafik 10). Hemşirelik programındaki 1. sınıf ve 2. sınıfta öğrencilerde PÇE toplam ölçek puan ortalamalarının, 3. sınıf ve 4. sınıftaki öğrencilere göre düşük olması bu yıllarda (1 ve 2. sınıfta) problem çözme becerilerinin daha iyi olduğunu göstermektedir. Aynı öğrenci grubunda 3 ve 4. sınıfta iken PÇE toplam ölçek puan ortalamalarında hafif yükselme saptanmasının COVID-19 pandemi sürecinin uzaması ile ilişkili eğitimin uzaktan eğitim süreci ile devam etmesinin ve klinik uygulamalara kısmi süreli de olsa ara verilmesinin etkili olabileceği düşünülmektedir.

Bu sonuca göre öğrencilerin problem çözme becerilerinin geliştirilmesinde destekleyici eğitimlerin verilmesi, klinik ve laboratuvar uygulamalarının yanı sıra vaka çalışmalarının da artırılması önerilebilir.

Hemşirelik Programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin PÇE toplam ölçek puan ortalamaları; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 85,65, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta

iken) 86,82 ve 2021-2022 yılı için (3.sınıfta iken) 91,37 olarak bulundu (Grafik 11). Hemşirelik Programı öğrencilerinin PÇE toplam ölçek puan ortalamalarının üç yıl üst üste hafif yüksek olması öğrencilerin okula ilk başladığı yıldan itibaren COVID-19 pandemi sürecindeki etkiler, bunun yanında meslek eğitimlerini uzaktan öğretim yöntemiyle almış olmalarıyla ve kısa süreli de olsa klinik uygulamalarına ara verilmesiyle ilişkilendirilebilir. Buna göre öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirici eğitimler ile desteklenmeleri, klinik ve laboratuvar uygulamalarının yanı sıra vaka çalışmalarının da artırılması önerilebilir.

Yapılan karşılaştırmalarda ise sınıflara göre PÇE'nin "Problem Çözme Yeteneğine Güven" ve "Kişisel Kontrol" boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmazken ($p>0,05$) sadece "Yaklaşma-Kaçınma" alt boyutunda anlamlı fark elde edilmiştir ($p<0,05$) (Tablo 4).

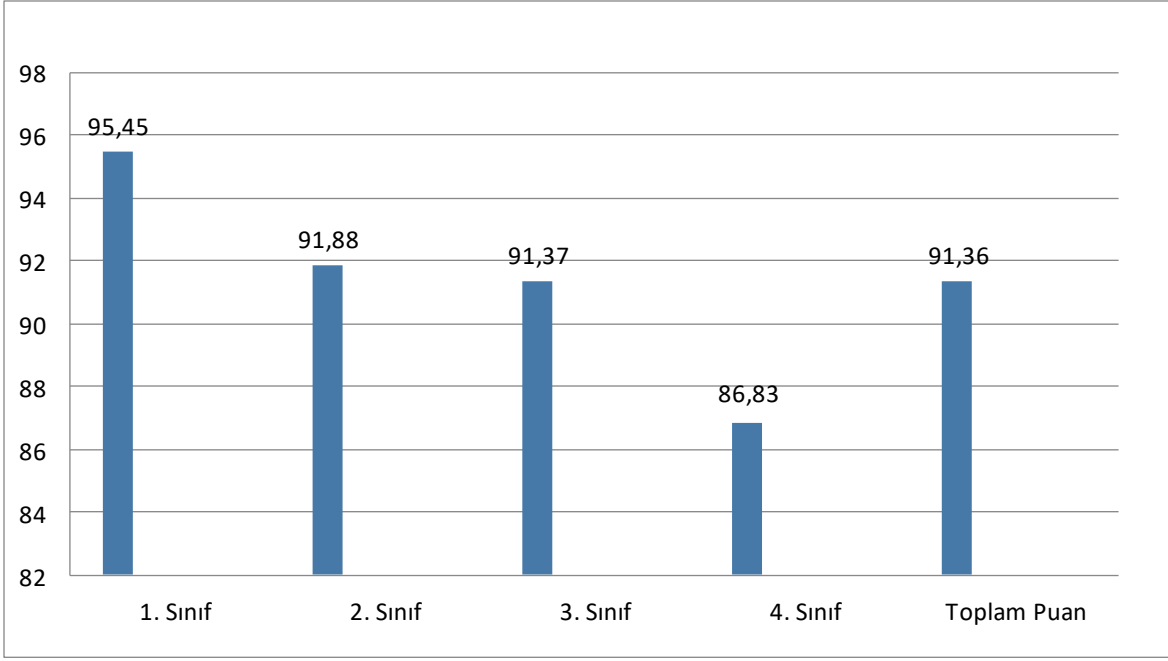
Tablo 4. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Problem Çözme Envanteri'ne İlişkin Öz Değerlendirmeleri

Problem Çözme Envanteri	Birinci Sınıf	İkinci Sınıf	Üçüncü Sınıf	Dördüncü Sınıf	Toplam	İstatistiksel Analiz
	(n=85)	(n=101)	(n=119)	(n=89)	(n=394)	
	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	
Problem Çözme Yeteneğine Güven	31,76±8,05	30,14±8,16	30,10±9,76	28,48±8,42	30,10 ± 8,74	F= 1,148 p= 0,257
Yaklaşma Kaçınma Biçimi	47,25±8,59	45,13±10,53	45,64± 10,75	42,86±11,65	45,23±10,55	F= 1,751 p= 0,002
Kişisel Kontrol	20,01±3,25	19,84±3,31	19,32± 3,06	19,11±2,68	19,55± 3,10	F= 1,224 p= 0,238
Toplam Puan	95,45±16,68	91,88±18,83	91,37±20,24	86,83±19,69	91,36±19,18	F= 1,157 p= 0,196

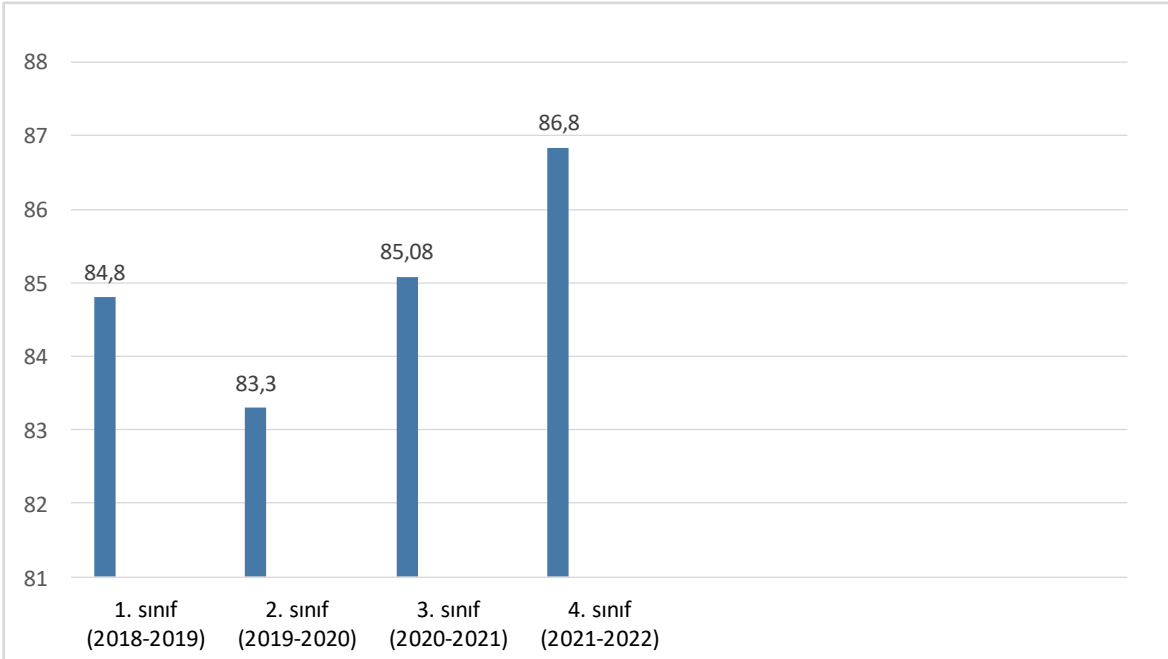
F: One-Way ANOVA testi * $p < 0,05$

Problem Çözme Envanteri üç alt boyuttan oluşmaktadır. Kişinin yeni problemleri çözme yeteneğine olan inancını ifade eden "problem çözme yeteneğine güven", gelecekte başvurmak için ilk problem çözme çabalarını yeniden gözden geçirmek ve değişik alternatif çözümler için aktif bir biçimde araştırma yapmayı ifade eden "yaklaşma-kaçınma biçimi" ve sorunlu durumlarla kişilerin kontrolünü sürdürme yeteneğini belirten "kişisel kontrol" boyutudur.

Ölçekten alınabilecek en düşük puan 32, en yüksek puan ise 192'dir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, problemler karşısında etkili çözümler bulamayı; ölçekten alınan toplam puanın düşük olması ise problem çözmeye etkin ve başarılı problem çözme becerilerine sahip olduğunu göstermektedir.

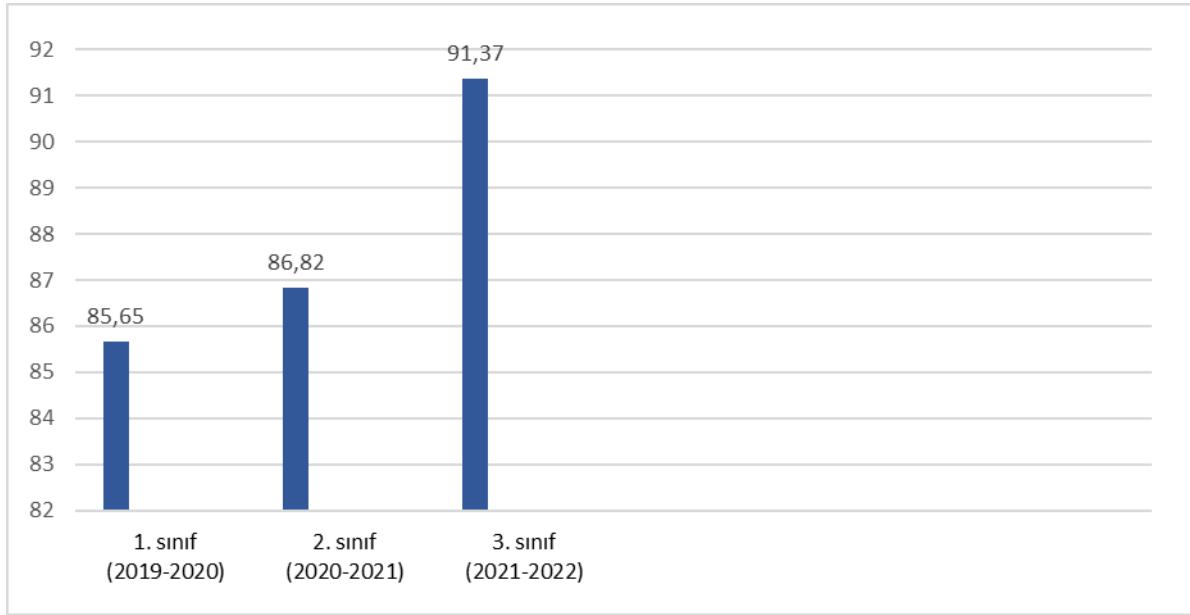

Grafik 9. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Grafik 10. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin Problem Çözme Envanteri puan ortalamaları 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 84,8, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 83,3, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) 85,08 ve 2021-2022 yılı için (4.sınıfta iken) 86,8 olarak hesaplandı (Grafik 10).

Grafik 11. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2019-2020 Yılında yerleşen öğrencilerin Problem Çözme Envanteri puan ortalamaları (1.sınıfta iken) 85,6, 2020-2021yılı için (2.sınıfta iken) 86,8 ve 2021-2022 yılı için (3.sınıfta iken) 91,3 olarak belirlendi (Grafik 11).

Grafik 12. Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2020-2021 Yılında yerleşen öğrencilerin Problem Çözme Envanteri puan ortalamaları (1.sınıfta iken) 84,8 ve 2021-2022 yılı için (2.sınıfta iken) 91,8 olarak belirlendi (Grafik 12).

Bulguların Yorumu

- 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı PÇE toplam ölçek puan ortalamaları Hemşirelik Programındaki öğrencilerin problem çözme becerilerinin ortanın altında olduğunu göstermektedir [Puan aralığı: 32-192 / ölçek orta değeri 112 puan].
- Ölçekten alınan toplam puanın düşük olması problem çözmeye etkin olduğunu ve başarılı problem çözme becerilerine sahip olduğunu göstermektedir. Elde edilen sonuç 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Programı dördüncü sınıf öğrencilerinin problem çözmeye sırasıyla; üçüncü sınıf, ikinci sınıf ve birinci sınıf öğrencilerinden daha etkin olduğunu göstermektedir (Tablo 4 ve Grafik 9). Bu sonucun dördüncü sınıf öğrencilerinin giderek artan mesleki bilgi birikimi, problem çözme becerilerinde etkili olan dersleri almış olmaları (Hemşirelik Tarihi ve Kavramsal Çerçevesi, Hemşirelik Esasları, Kişilerarası İlişkiler, Girişimcilik, Stres ile Baş Etme, Eleştirel Düşünme, Toplumsal Duyarlılık Çalışması, Bilgiye Ulaşma, Psikiyatri Hemşireliği), simülasyonlu laboratuvar uygulamaları, klinik uygulamalarda hemşirelik sürecinin kullanılması, senaryo/vaka analizi çalışmaları, klinik uygulama deneyimleri, mezuniyet aşamasında olmaları ve sürece yönelik deneyimlerinin daha fazla olmasıyla ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik ders içi ve ders dışı etkinliklerin artırılması,
- Öğrencilerin problem çözme basamaklarını uygulayacakları aktivitelere katılmalarının sağlanması,
- Problemlerin çözümünde sistematik yaklaşımları uygulamaları için öğrencileri destekleyici programlarının yapılması ve katılımlarının desteklenmesinin etkili olacağı düşünülmektedir.

4. İLETİŞİM BECERİLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı sonunda Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Programı öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirmede İletişim Becerileri Ölçeği'nden yararlanılmıştır (Ölçek kullanım izni alınmıştır).

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı sonunda iletişim becerilerine ilişkin verilerinin analizinde, İletişim Becerileri Ölçeği puan ortalamaları hesaplanmış ve ölçek puan ortalamaları sınıflara göre karşılaştırılmıştır.

Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin İletişim Becerileri Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde, birinci sınıfın $99,30 \pm 11,53$, ikinci sınıfın $100,91 \pm 10,61$, üçüncü sınıfın $102,99 \pm 10,90$ ve dördüncü sınıfın $102,11 \pm 13,67$ puan aldığı bulunmuştur Tüm öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları $101,40 \pm 11,77$ olarak hesaplanmıştır (Tablo 5 ve Grafik 13).

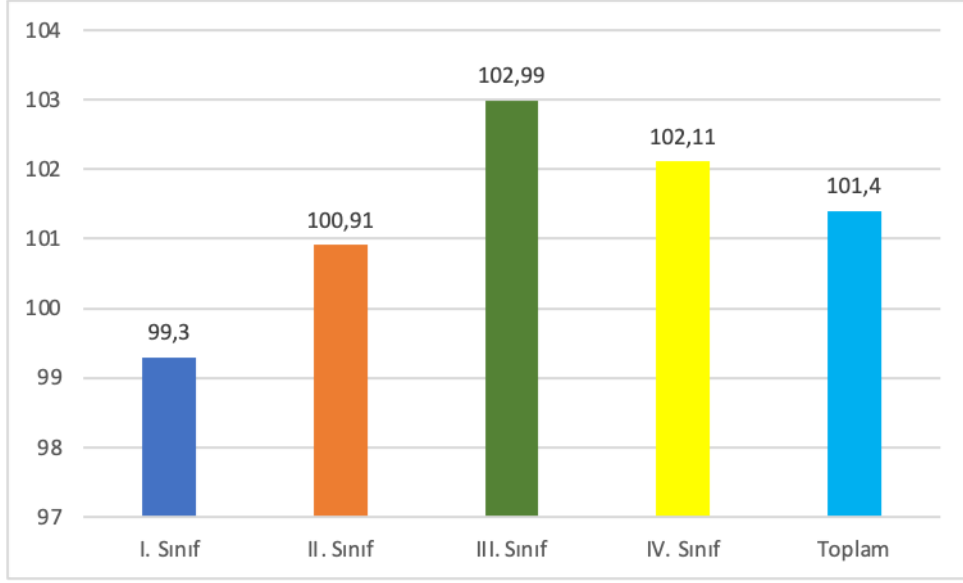
Yapılan karşılaştırmalarda sınıflara göre İletişim Becerileri Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$) (Tablo 5).

Tablo 5. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin İletişim Becerilerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri

İletişim Becerileri Ölçeği	Birinci Sınıf (n=77)	İkinci Sınıf (n=78)	Üçüncü Sınıf (n=88)	Dördüncü Sınıf (n=82)	Toplam (n=325)	İstatistiksel Analiz
	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	
Toplam						F=1,504
ölçek puanı	99,30±11,53	100,91±10,61	102,99±10,90	102,11±13,67	101,40±11,77	p=0,213

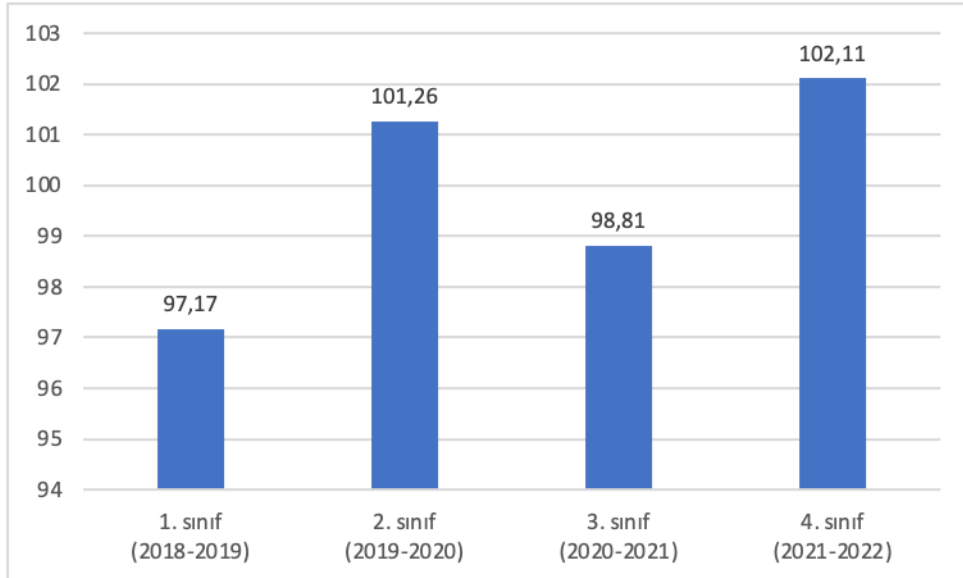
F: One-Way ANOVA testi *p <0,05

İletişim Becerileri Ölçeği 'nden alınabilecek en düşük puan 25, en yüksek puan ise 125'dir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, iletişim becerilerinin daha iyi olduğunu göstermektedir.

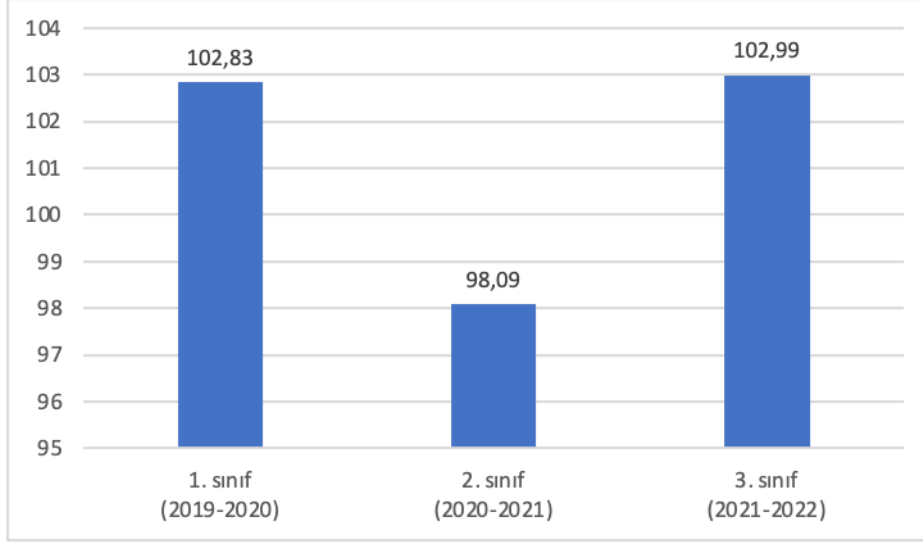
Grafik 13. Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği Puanları

Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği puan ortalamaları 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 97,17, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 101,26, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) 98,81 ve 2021-2022 yılı için (4.sınıfta iken) 102,11 hesaplandı (Grafik14).

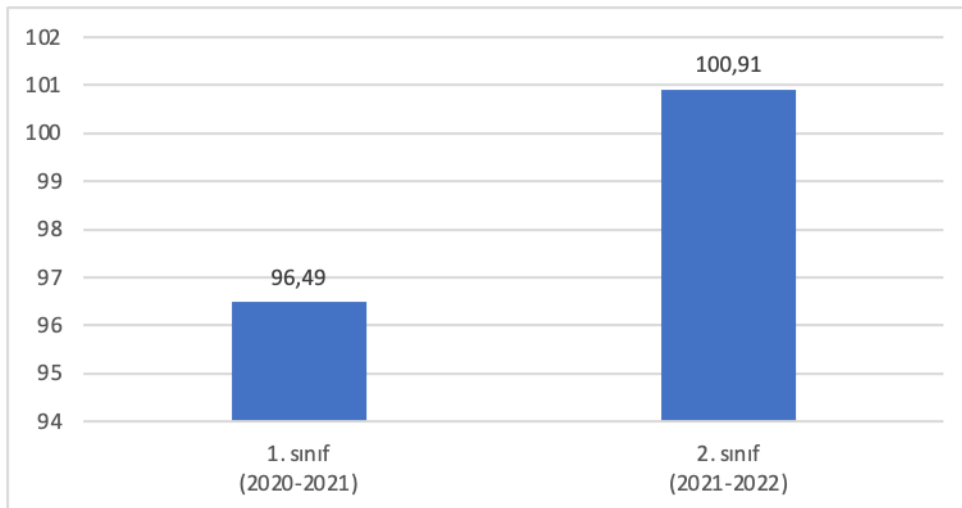
Grafik 14. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeğine İlişkin Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği puan ortalamaları 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 102,83, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 98,09 ve 2021-2022 yılı için (3.sınıfta iken) 102,99 olarak hesaplandı (Grafik 15).

Grafik 15. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeğine İlişkin Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2020-2021 yılında yerleşen öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği puan ortalamaları 2020-2021 yılı için (1.sınıfta iken) 96,49 ve 2021-2022 yılı için (2.sınıfta iken) 101,91 olarak hesaplandı (Grafik 16).

Grafik 16. Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeğine İlişkin Puan Ortalamaları

Bulguların Yorumu

- Puan ortalamalarına göre hemşirelik öğrencilerinin etkili iletişim becerilerine sahip olduğu düşünülmektedir [Puan aralığı: 25-125 / ölçek orta değeri 75 puan].
- Üçüncü sınıf öğrencilerinin iletişim becerilerinin diğer sınıflarda bulunan öğrencilerine kıyasla daha iyi olduğu görülmektedir.
- Puan ortalamaları arasında sınıflara göre fark bulunmamıştır ($p > 0,05$).
- Hemşirelik programına 2018, 2019 ve 2020 yılında yerleşen öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği toplam puanlarının 2021-2022 eğitim yılında yüz yüze eğitime tekrar başlanmasıyla öğretim elemanları ve sınıf arkadaşlarıyla daha fazla iletişimde bulunmaları nedeniyle artış olduğu düşünülmüştür.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Önümüzdeki eğitim öğretim yılında öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik ders içi ve dışı etkinliklerin sürdürülmesi ve geliştirilmesinin, bu yönde etkili olacağı düşünülmektedir.

5. YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı sonunda Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği ile değerlendirilmiştir (Ölçek kullanım izni alınmıştır).

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2021-2022 Eğitim Öğretim yılı sonunda yapılan yaşam boyu öğrenme eğilimlerini belirlemeye ilişkin yapılan analizinde, Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları hesaplanmış ve sınıflara göre karşılaştırılmıştır.

Ölçeğin 'Öğrenmeye İsteklilik' alt boyutundan sınıflar sırasıyla; birinci sınıf $43,44 \pm 5,57$, ikinci sınıf $45,04 \pm 4,70$, üçüncü sınıf $44,96 \pm 5,57$ ve dördüncü sınıf $45,98 \pm 5,84$ puan almıştır. Ölçeğin Gelişime Açıklık alt boyutundan ise birinci sınıf $24,58 \pm 3,23$, ikinci sınıf $25,78 \pm 2,55$, üçüncü sınıf $25,30 \pm 3,10$ ve dördüncü sınıf $25,86 \pm 3,19$ puan almıştır (Tablo 1).

Sınıflara göre yapılan karşılaştırmalarda dördüncü sınıf öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği-Öğrenmeye İsteklilik ve Gelişime Açıklık alt boyutları puan ortalamalarının birinci sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği toplam puan ortalamaları birinci sınıf için $68,02 \pm 8,40$, ikinci sınıf için $70,82 \pm 7,00$, üçüncü sınıf için $70,26 \pm 8,09$, dördüncü sınıf için $71,85 \pm 8,78$ puan olarak bulunmuştur (Tablo 6, Grafik 17).

Tablo 6. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri

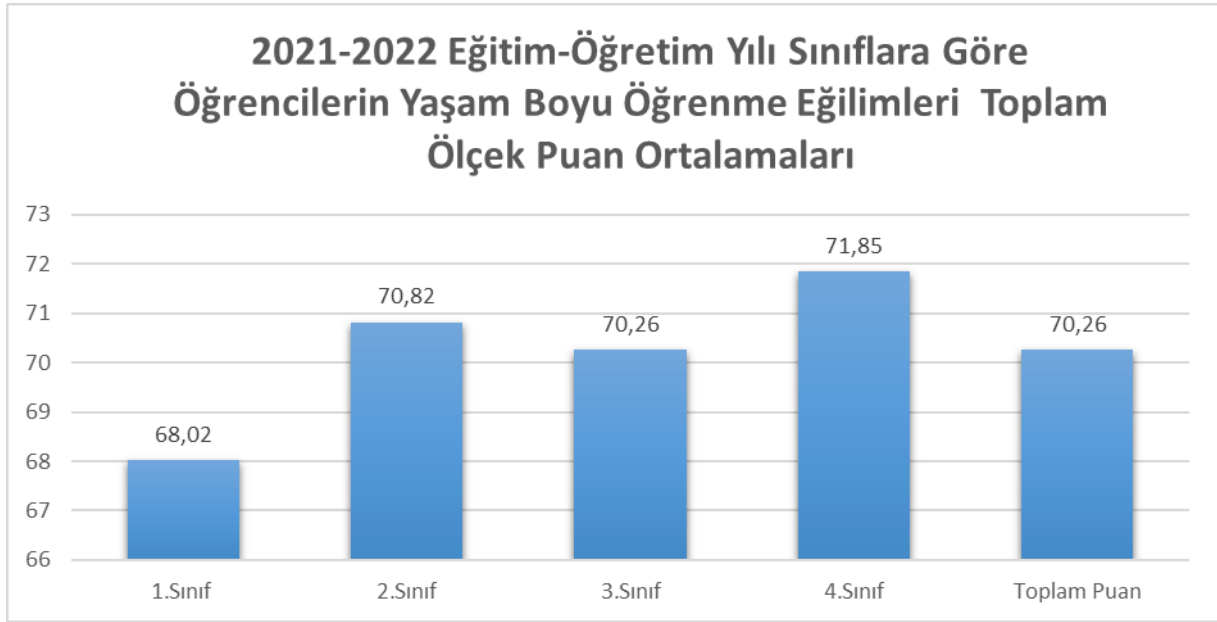
Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği	Birinci Sınıf ^a (n=74)	İkinci Sınıf ^b (n=82)	Üçüncü Sınıf ^c (n=89)	Dördüncü Sınıf ^d (n=74)	Toplam (N=319)	İstatistiksel Analiz
	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	
Öğrenmeye İsteklilik alt boyutu	43,44± 5,57	45,04± 4,70	44,96± 5,57	45,98± 5,84	44,87±5,47	F = 2,776 p = ,041* d>a**
Gelişime Açıklık alt boyutu	24,58± 3,23	25,78± 2,55	25,30±3,10	25,86± 3,19	25,38±3,05	F = 2,848 p = ,038* d>a**
Toplam ölçek puanı	68,02±8,40	70,82± 7,00	70,26±8,09	71,85± 8,78	70,26±8,14	F = 2,982 p = ,032* d>a**

F: One-Way ANOVA testi, *p < 0,05, ** Tukey HSD testi

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerini Ölçeği beşli likert (1= Kesinlikle katılmıyorum-5= Kesinlikle katılıyorum) biçiminde kullanılmıştır. Ölçek, Öğrenmeye İsteklilik ile Gelişmeye Açıklık şeklinde iki alt boyuttan ve toplam 17 maddeden oluşmaktadır. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği toplam puanı 17-85 arasındadır. Ölçeğin maddelerinin tamamı yaşam boyu öğrenme eğilimini ölçtüğü için alınan yüksek puanlar katılımcıların yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğunu belirtir.

Öğrenmeye İsteklilik alt boyutunda “Yeni şeyler öğrenmekten zevk alırım.”, “Kendi yeterliliklerime uygun öğrenme hedefleri belirlerim.” gibi ifadelerin bulunduğu 11 maddeden oluşmaktadır. Tamamı olumlu ifadelerden oluşan bu boyutta alınan yüksek puanlar, katılımcıların öğrenme isteğinin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Gelişmeye Açıklık alt boyutunda ise “Kişisel ya da mesleki gelişimim için gerekli farklı alanlardaki bilgi ve becerilerle ilgili eğitim almayı isterim.”, “Bilgi ve teknolojilerdeki hızlı değişimlerden dolayı bilgilerimi yenilemek için sürekli öğrenmeye ihtiyaç duyarım.” gibi ifadeler yer almakta olup, altı maddeden ve olumlu ifadelerden oluşan bu boyutta da alınan yüksek puanlar, katılımcıların kendilerini geliştirmeye açık olduğuna işaret etmektedir.

Grafik 17. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ölçek toplam madde puan ortalamaları; 2018-2019'de (1.Sınıfta) 68,37, 2019-2020'de (2.Sınıfta) 68,14, 2020-2021'de (3.Sınıfta) 71,11 ve 2021-2022'de (4.Sınıfta) ise 71,85 olarak belirlendi (Grafik 18).

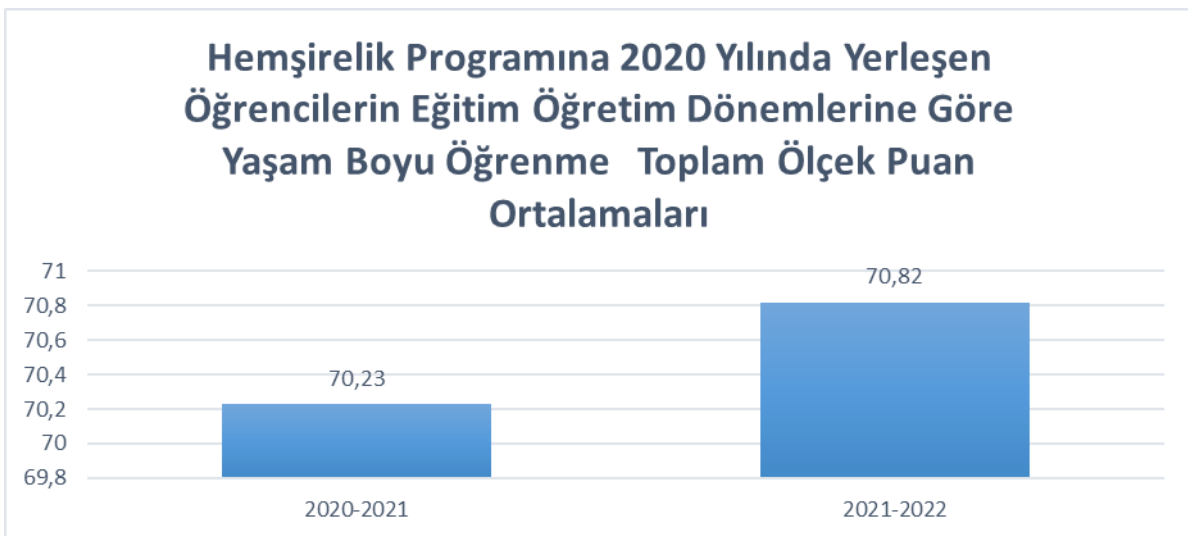
Grafik 18. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2019-2020 Yılında yerleşen öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri toplam ölçek puan ortalamaları; 2019-2020’de (1.sınıfta) 69,04, 2020-2021’de (2.sınıfta) 70,14 ve 2021-2022’de (3.sınıfta) ise 70,26 olarak bulundu (Grafik 19).

Grafik 19. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2020-2021 Yılında yerleşen öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri toplam ölçek madde puan ortalamaları; 2020-2021’de (1.sınıfta) 70,23 ve 2021-2022’de (2.sınıfta) ise 70,82 olarak bulundu (Grafik 20).

Grafik 20 Hemşirelik Programına 2020 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Yıllarına Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Bulguların Yorumu

- Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği alt boyut ve toplam puanları ($70,26 \pm 8,14$) hemşirelik programındaki öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin iyi düzeyde olduğuna işaret etmektedir [Puan aralığı: 17-85 / ölçek orta değeri 51 puan].
- Dördüncü sınıfların ölçek toplam puan ortalamalarının birinci sınıflara göre daha yüksek olması ($p < 0,05$) ve diğer sınıflarla arasında anlamlı fark olmaması yaşam boyu öğrenmenin özellikle hemşirelik mesleği için önemini lisans eğitimi süresince aldıkları teorik ve uygulamalı derslerle birlikte daha iyi kavramış olmaları ile ilişkilendirilebilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin derslerde kendi öğrenme sorumluluklarını kazanacakları eğitim yöntemlerini kullanmaya devam edilmelidir.
- Öğrenciler dergilere, derneklere üye olmaları, kongre ve sempozyum gibi bilimsel toplantılara veya etkinliklere poster-sözel bildirimleriyle birlikte veya konuşmacı olarak katılmaları konusunda teşvik edilmelidir.
- Öğrenciler araştırmalara katılmaları, sempozyum düzenleme ya da özel günlerde sosyal/bilimsel etkinlikler düzenlemeleri konusunda teşvik edilmelidir.